

Undervisningen, saa længe de opholde sig paa Skolen. Paa samme Maade, som Skolen sørger for den udvortes Varme ved Opvarmning af Lokalerne, har den Pligt til at sørge for den indvendige Varme, der produceres ved Legemets Føde. Den ene Pligt er til Stede akkurat i samme Grad som den anden, og Skolen skal opfylde dem begge to.

Jeg ved godt, at der kan gøres den Indvending mod denne Betragtning, at det er ikke det samme at producere den ydre Varme og at producere den indre. Den ydre Varme kan nemlig kun produceres paa Skolen selv og i selve Skoletiden, men den indre Varme kan produceres og bliver det i 9 à 10 Tilfælde paa den Maade, at Forældrene lægge i Kakkelovnen hjemme fra, forsyne deres Børn med Mad, baade inden de gaa i Skole og til Fortæring, medens de ere paa Skolen. Men alligevel: vi have nu vænnet os til at se Sagen som en Forpligtelse, der efterhaanden kan komme til at paahvile Skolen overfor Børnene, for at disse kunne faa det fulde Udbytte af Undervisningen. Og at der er en Nødvendighed til Stede for, at Skolen paatager sig at opfylde denne Pligt i et vist Omfang, er der mange Aars Erfaring for allerede, især her i København. Man kan sige, at det vilde være en Ulykke af Rang, dersom af en eller anden Grund Skolebespisningen i dette Øjeblik helt standsede her i Hovedstaden.

Det er derfor naturligt, at Sagens Venner have henvendt deres Opmærksomhed paa at holde denne Opgave frisk, altid sørge for, at dens Løsning sker paa en bedre og fuldkomnere Maade. Men en Betingelse for, at Sagen kan bevare sin almindelige Sympati, tror jeg, er den, at man holder sig strengt til at se den som en Skolesag. Dette er da ogsaa indrømmet af Forslagsstillerne, idet de udtrykkelig have indskrænket den Opgave, de nu ville lægge paa Stat og Kommune, til at gælde overfor Skolebørn og til at gælde i Vintermaanederne i den strenge Tid.

Spørger man dernæst, om Tiden virkelig skulde være kommen til at gøre et saa stort Skridt fremad som det, der indeholdes i det her foreliggende Lovforslag: at indføre en almindelig Pligt i Stedet for den Frihed, der nu er til Stede, vil jeg svare, at det vil være vanskeligt at gøre dette Skridt nu paa en Gang. Alene den Modstand, som det vil møde fra Landbostandens Side, er tilstrækkelig til at forhindre, at det kan ske

i dette Øjeblik eller i den nærmeste Fremtid. Saa længe Landbostandens Repræsentation her paa Rigsdagen er saa nogenlunde enig om at benægte, at der i Landkommunerne er en Trang til Stede, der blot tilnærmelsesvis kunde gøre det berettiget at lægge en saa stor ny Byrde, saa omfattende Pligter paa samtlige Landets Kommuner, finder jeg, at der ikke kan tænkes paa fra Statens Side at paalægge samtlige Landets Kommuner en saadan Pligt som den, der her vilde være Tale om. At paatvinge alle Landets Kommuner denne Ordning, uanset alle Vanskeligheder og Omkostninger derved og uanset den almindelige Benægtelse, man stadig faar fra den her betegnede Side af, at der er Trang til Stede i et Omfang, som vil staa i et rimeligt Forhold til alle disse Foranstaltninger, gaar ikke an. Men er dette sikkert, forekommer det mig lige saa vist, at saa kan man heller ikke paatvinge Hovedstadskommunen eller Købstadskommunerne lignende Pligter. Og kan man ikke allerede nu gaa saa vidt, at det bliver en Pligt, som Staten paalægger samtlige Landets Kommuner, maa man vistnok nøjes med at blive i det Spor, man hidtil har været, nemlig at nøjes med at give Kommunerne Ret til at tage denne Sag op til Løsning og stille dem saa frit og saa gunstigt som muligt, naar de ville benytte denne Ret.

Ser man paa det Omfang, hvori dette Spørgsmaal hidtil er blevet løst, synes jeg nok, man kan indrømme, at der allerede nu de fleste Steder kunde være Trang til at gaa et stort Skridt videre. Naar vi end ikke her i København ere komne videre end til at bespise Børnene i neppe 3 Maaneder af Vinteren og kun hveranden Dag, synes jeg, det ikke er for meget at se hen til, om man i en nær Fremtid kunde komme saa vidt at bespise dem, der i Forslaget er Tale om, de 4 Vintermaaneder og bespise dem hver Dag.

Jeg tror altsaa, at hvad der kan gøres indenfor Rammerne af den nuværende Lovgivning for at fremme denne Sag og give Kommunerne størst mulig Frihed til at benytte den Ret, de have, er vel gjort. Jeg finder derfor, at naar dette Forslag skal videre behandles, er der et Forhold, man i hvert Fald kan give sig til at undersøge, og hvor man maaske ogsaa kan komme til et positivt Resultat, og det er Spørgsmaalet om, hvorvidt de Begrænsninger, der i denne Sag ere i Kommunerne Frihed og Ret, i nogen Maade have været til Hinder for, at Lovens Tanke har